

สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation Based Learning)
โดย นพ อดิธาน กวางวโรภาส
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา ระหว่างวันที่ 16-17 มิถุนายน 2564
สรุปโดย อ.นภาพร พุฒินิษฐ์

การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation Based Learning) หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนขึ้น เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เลียนแบบความเป็นจริงซึ่งพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา การคิดวิจารณ์ ตลอดจนการตัดสินใจทางคลินิก โดยใช้เทคนิค และ วิธีการต่างๆ ซึ่งมีองค์ประกอบของสถานการณ์จำลองอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่เกี่ยวข้อง และ สิ่งแวดล้อมที่สร้างขึ้นให้มีลักษณะเหมือนจริงเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ ได้ฝึกวิเคราะห์ ฝึกตัดสินใจ และการแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด

ขั้นตอนประกอบด้วย

- 1) Pre-brief เป็นการชี้แจงผู้เรียนให้เข้าใจวัตถุประสงค์ ผลลัพธ์ที่ต้องการ บทบาทของผู้เรียน/ผู้สอน และเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ
- 2) Scenario ดำเนินการตามสถานการณ์เสมือนจริงที่กำหนด และ
- 3) Debrief เป็นการสรุปการเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ

3.1 Descriptive phase เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนอธิบายความคิด ความรู้สึกและสิ่งที่ยังไม่เข้าใจในสถานการณ์

3.2 Analysis phase เป็นการวิเคราะห์เหตุการณ์กระทำหรือสิ่งที่เกิดขึ้นในสถานการณ์

3.3 Application phase เน้นการช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์แนวทางพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลในคลินิก การจัดการเรียนการสอนแบบ Simulation ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ การฝึกทำงานเป็นทีม การ ประเมินและตัดสินใจทางคลินิก และการคงไว้ซึ่งความปลอดภัยของผู้ป่วยการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริงเพื่อพัฒนาทักษะ ปฏิบัติการพยาบาลและทักษะที่ไม่ใช่ปฏิบัติการพยาบาล ผู้สอนสามารถเลือกชนิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเนื้อหาการสอน ลักษณะ ผู้เรียน ความถนัดของผู้สอน และนโยบายการสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้ของสถาบันการศึกษา ชนิดของการเรียนรู้ที่ใช้อย่าง พยาบาล ได้แก่ การเรียนรู้กับแบบจำลองส่วนของอวัยวะมนุษย์ (models) ชุดการฝึกเฉพาะส่วน (partial task trainer) การเรียนรู้ กับผู้ป่วยมาตรฐาน (Standardized patients) การเรียนรู้กับหุ่นมนุษย์เสมือนจริง (High-fidelity human simulation) และการ เรียนรู้ด้วยวิธีการแบบผสมผสาน (Hybrid simulation)

การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสภาพคล้ายความเป็นจริง มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญ ดังนี้ คือ 1) ให้ผู้เรียนรู้จักการใช้ทักษะต่างๆ ที่ได้เรียนภาคทฤษฎีไปแล้วก่อนเข้าสู่สถานการณ์จริง 2) มุ่งฝึกการคิดวินิจฉัยแก้ปัญหา การควบคุมสถานการณ์ การตัดสินใจในสถานการณ์ที่ผู้เรียนอาจต้องพบในชีวิตจริง 3) มุ่งฝึกการใช้ทักษะด้านต่างๆ ที่สำคัญ เช่น กระบวนการคิด การมีส่วนร่วมในการเรียน เป็นต้น 4) มุ่งให้ผู้เรียนเรียนรู้จากสถานการณ์คล้ายความเป็นจริง 5) มุ่งให้ผู้เรียนได้พบ และรู้จักแก้ปัญหาในปัจจุบันและที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ 6) มุ่งให้ผู้เรียนคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ถ้าวัดคิด ถ้าวัดทำมากยิ่งขึ้น และเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่สถานการณ์จริง และ 7) มุ่งให้ผู้เรียนรู้จักทำงานเป็นกลุ่ม ยอมรับการ วิพากษ์วิจารณ์ และฝึกความอดทน